

LIEVE VAN ERMEN

“DOOR IN DE SENAAAT TE ZITTEN, HEB IK GEZIEN DAT HET EEN LEGE DOOS IS, SOMS EEN PRAATSHOW”

Net op het moment dat je denkt dat je alle facetten van Lieve Van Ermen hebt doorgrond, duikt er weer een nieuw op. Ze oefent al jaren het beroep van cardioloog uit, zit in de senaat voor Lijst Dedecker, is echtgenote en moeder van vier zonen, brengt haar vrije tijd door met het lezen van stapels boeken, het maken van verre reizen, het leren van vreemde talen en beeldhouwen. Voeg daarbij nog de zorg voor een halve dierentuin die al blaffend, spinnend en fladderend het kleinste hoekje van het huis vult en je begrijpt dat ik opgelucht ben dat deze afspraak zonder al te veel problemen kon worden geregeld.

EXCLUSIEF: In zijn succesroman ‘Saturday’ laat Ian McEwan zijn hoofdpersonage - een neurochirurg - zeggen: “There has to be more to life than merely saving lives.” Vond u ook dat het leven meer is dan dat van anderen te redden? Is dat de reden waarom u in de politiek bent gestapt?

LIEVE VAN ERMEN: (denkt na) Nee, ik ben in de politiek gestapt omdat ik uit een familie kom waarin veel werd gediscussieerd. Ik vond het nodig om niet aan de kant te blijven, maar om mee aan het roer te staan. Omdat het moeilijk is om je in de politiek te engageren als je jonge kinderen hebt, heb ik gewacht tot mijn vijftigste. Toen kreeg ik het gevoel dat ik op de buiten zat, maar met energie voor drie levens. Als Yolande Avontroodt van Open VLD en andere vriendinnen het wel konden, moest het voor mij ook mogelijk zijn. Toen stond ik voor een dilemma, want ik heb altijd gebeeldhouwd. Ofwel moest ik dat weer opnemen, ofwel moest ik weer gaan discussiëren, debatteren en de leiding nemen, want dat zit in mijn bloed. Als je beeldhouwt, zit je altijd alleen. Daarom heb ik voor de politiek gekozen.

warme mens

EXCLUSIEF: Waarom heeft u na tien jaar Open VLD de rug toegekeerd?

LIEVE VAN ERMEN: In het begin had ik een grote bewondering voor Guy Verhofstadt, maar na twee legislaturen kreeg het linkse beleid meer en meer de bovenhand. Als je in een boot alle rechtse roeiers overboord gooit, blijven alleen de linkse roeiers over. Dan gaat de boot niet meer rechtdoor, maar gaat hij draaien. Ik vond het spijtig dat Ward Beysen en Hugo Coveliers werden buitengesmeten. Bij Jean-Marie Dedecker had ik een buikgevoel. Hij is een warme mens. Mijn stemmen wou ik graag aan zijn project cadeau doen.

EXCLUSIEF: Was het voor uzelf een moeilijke beslissing?

LIEVE VAN ERMEN: Ik heb er lang over nagedacht, helemaal alleen. Ik heb zelfs geen raad gevraagd aan mijn familie. Op een nacht heb ik de knoop doorgehakt. Ik wist dat ik bruggen opblies, dat ik kapte met een netwerk van vrienden dat ik had opgebouwd. Maar de partij van Dedecker vult een vacuüm in het politieke landschap. Het is niet omdat je rechts van het centrum denkt, dat je een aanhanger van het Vlaams Belang moet zijn.

EXCLUSIEF: Lijst Dedecker moest wel nog alles bewijzen.

LIEVE VAN ERMEN: Ik heb mijn beslissing genomen voor de peilingen bekend werden. Twee dagen voor de verkiezingen was ik met mijn man in de buurt een paal in een wei aan het zetten, toen ik een

telefoontje kreeg van een krant: "Wat denk je? Zal het lukken?" Waarop ik - altijd positief - antwoordde: "Ja hoor. We halen zeker zes procent van de stemmen." Toen zei de journalist: "Maar meisje toch, je zult een heel voetbalveld bijeen moeten krijgen." "Okay," zei ik, "We bellen elkaar nog na tien juni." Hij heeft mij nooit teruggebeld! De media hebben ons niet aan bod laten komen, niet op de televisie, niet in de kranten. Dat vond ik niet netjes. Daarom was de victorie zo groot toen we het toch haalden. Ik had helemaal niet gedacht dat ik een senaatszetel zou hebben, want we hadden alles op de kamer van volksvertegenwoordigers gezet. Jean-Marie Dedecker en Boudewijn Bouckaert wilden liever eerst in de provincie blijven, zoals Julius Caesar. Mannen hebben ook een groter ego dan vrouwen. Een vrouw vind het niet erg om op haar gezicht te gaan. Ik had gerekend op een tweede plaats, na Jean-Marie of na Boudewijn, maar ineens stond ik in pole position. Dat vond ik erg eng in het begin, ik voelde me een kamikazepiloot .. maar mijn handicap is mijn voordeel geworden ! Fantastisch niet?

Porsche

EXCLUSIEF: Als kind moest u zich afzetten tegen uw broers. Ligt daar de oorsprong van uw feminisme?
LIEVE VAN ERMEN: Ja. Ik heb drie macho's van broers. Ik ben wel de oudste, maar heel mijn leven was ik "de zus van." Niet dat ik teruggetrokken was, maar ik wou minder op het voorplan staan. Met een Porsche rijden, was aan mij niet besteed.

EXCLUSIEF: Momenteel studeren er aan de universiteit meer meisjes dan jongens af. Is het feminisme overbodig geworden?

LIEVE VAN ERMEN: Nee. Je moet een enorme basis hebben vooraleer je het glazen plafond kunt doorbreken. In het parlement zijn er maar 19 procent vrouwen, terwijl de wereldbevolking uit 52 procent vrouwen bestaat. We mogen nu studeren, we mogen gaan werken, maar in de fusieklinieken worden vrouwen nog altijd als eerste buitengesloten als puntje bij paaltje komt. In de Orde der Geneesheren en de medische raden van klinieken zijn we er nog lang niet. Van in de ijstijd is genezen nochtans een vrouwelijk beroep. De mannen gingen op jacht, wij gingen vruchten plukken en wisten welke plantenextracten een genezende werking hadden.

EXCLUSIEF: Zoals heksen ook vrouwen waren.

LIEVE VAN ERMEN: Zeker. Ik zou voor die vrouwen een minuut stilte willen vragen. Ze zijn op de brandstapel gestorven hoewel ze boeken schreven, daar waar de gewone volkswrouw dat niet kon. Ze wisten heel veel; de Dominicanen waren daar jaloers op. Pas na het jaar 2000 konden de vrouwen de geneeskunde vanuit vrouwelijke wetenschappelijk gevormde hoek bekijken. Dat is een wereld die opengaat. Tot dan was de vrouwelijke biologie altijd door mannelijke (wetenschappelijke) ogen gezien.

EXCLUSIEF: Waarin ligt het verschil dan?

LIEVE VAN ERMEN: Er zijn zaken die de mannen niet wisten over een vrouw. Ze wisten bijvoorbeeld niet hoe een clitoris er uitzag. Pas enkele jaren geleden heeft een anatomopathologe in Amerika daarvoor tachtig vrouwenlijken opengesneden.(en ze zag dat dit orgaan soms wel 10 cm groot was inwendig!) Over veranderingen die in de vrouw optreden als gevolg van de menstruele cyclus is weinig bekend. Ook over de feromonen, die de menselijke contacten regelen, weten we nog niet veel. Dat is allemaal nog onontgonnen terrein. Medicamenten worden meestal getest op mannen, maar er zijn er die geen vat

hebben op vrouwen of een heel andere uitwerking hebben.

Niet zo lang geleden heb ik een Duitse studie gelezen waaruit bleek dat men aan vrouwen een minder geperfectioneerde pacemaker gaf dan aan mannen. Ook nieuwigheden zoals een stent (een buisje dat in een vernauwd bloedvat wordt geplaatst, nvdr) hebben bij vrouwen minder nut omdat wij meer fragiele aders hebben.

blasfemisch

EXCLUSIEF: Waarom heeft u voor de senaat gekozen? Nu is dat een reflectiekamer, maar Jean-Marie Dedecker heeft ooit gezegd: "Als de senaat niet mag reflecteren, moet hij weg. Mijn voorstel is: schaf de senaat af en voeg de veertig rechtstreeks gekozen senatoren toe aan het parlement, waar ze kunnen deelnemen aan de discussie."

LIEVE VAN ERMEN: Het klinkt misschien blasfemisch, maar beleidsmatig heeft de senaat niet veel meer te zeggen. De kamer weegt veel zwaarder door op het beleid. De politieke partijen hebben dat een paar jaar geleden zo gewild. Door in de senaat te zitten, heb ik gezien dat het een lege doos is, soms een praatshow.

EXCLUSIEF: Staat uw job dan op de helling?

LIEVE VAN ERMEN: Lijst Dedecker denkt niet separatistisch. Als een autonoom Vlaanderen kan, zonder de onafhankelijkheid, bijvoorbeeld in een confederaal model is dat perfect aanvaardbaar. Misschien kan de senaat een entiteit worden in het confederale deel, dat alles doet wat de gewesten niet willen doen.

EXCLUSIEF: Hoe groot acht u de kans dat dit wordt gerealiseerd?

LIEVE VAN ERMEN: Na 10 juni heb ik gezegd: hier geraken we niet uit. Of het tegen Pasen lukt, blijft een groot vraagteken. Om het land bijeen te houden, moeten er compromissen worden gemaakt. Eigenlijk zouden de Vlamingen hun eisen op tafel moeten leggen en het been stijf moeten houden. Maar de staatsstructuur leent zich daar niet toe. We zitten met een pendant aan de andere zijde van de taalgrens. Mijn droom zou zijn: aan de ene kant Lijst Dedecker in Vlaanderen, confederaal, fier dat we Vlaming zijn, met eigen geld dat we op een transparante manier kunnen besteden; aan de andere kant fiere Walen in een even autonoom Wallonië die dezelfde grondbeginselen willen onderschrijven. Dan zouden we over de taalgrens heen elkaar de hand kunnen reiken.

EXCLUSIEF: Voelt u die bereidheid aan de andere kant van de taalgrens?

LIEVE VAN ERMEN: Ik heb daarover nog geen contacten gehad, maar ik weet dat er in het zakenmilieu connecties bestaan. Bij de MR zijn mensen als Alain Destexhe enorm tegen het socialistische Wallonië, maar ik weet niet of hij de figuur is om zomaar een partij uit de grond te stampen. Qua gedachtegoed ligt hij echter dicht bij ons.

spreekrecht

EXCLUSIEF: U hebt al een aantal aandachtspunten opgesomd. Hebt u er nog?

LIEVE VAN ERMEN: Een voorbeeld. Uit de kluiten gewassen jongens van veertien jaar gaan op scoutskamp, maar de helft zit in de tent te huilen omdat hun ouders gaan scheiden. Ze weten niet of ze

na de vakantie met hun moeder in België mogen blijven of al hun vriendjes zullen verliezen omdat ze met de vader mee naar Amerika moeten. Er is namelijk geen spreekrecht voor minderjarigen. Een ander probleem dat mij kwaad kan maken, zijn de drugs hier in de grensstreek. De wetgeving is zo hypocriet. De genotsmiddelen zijn van alle tijden, maar het is een drama dat kinderen eraan verslaafd raken. Dat zijn geen alcoholici die op het einde van hun leven aan een levercirrose sterven. Het zijn kinderen, adolescenten, die spijbelen op school, die hun diploma niet behalen. Het probleem wordt steeds groter. We zullen maar reageren als het te laat is. In Egypte werd cannabis al in 1920 strafbaar gesteld omdat ze zagen dat er zoveel schizofrenen rondliepen in de maatschappij. Cannabis vernietigt hersencellen, dat is iets voor het leven.

EXCLUSIEF: Sommigen prijzen cannabis aan als pijnbestrijder.

LIEVE VAN ERMEN: Dat is quatsch. Een toxicoloog uit Leuven heeft ooit gezegd: roken is sowieso slecht voor de longen, hoe kan het dan een therapeutisch middel zijn? Eén joint berokkent meer schade dan vijf sigaretten. Ik was onlangs op een congres over de teelt van cannabis in de Lage Landen. Dat het schadelijk is, kwam niet ter sprake. Ze hadden het meer over de kwaliteit van de cannabis dan over de schade aan de mensen. Toen ben ik rechtgestaan en heb ik mij kwaad gemaakt.

EXCLUSIEF: In uw toespraken en opiniestukken hanteert u een bloemrijke taal. Krijgt u die stijlbloempjes toegespeeld door Jean-Marie Dedecker of verzint u ze allemaal zelf?

LIEVE VAN ERMEN: Ik verzin ze zelf. In onze familie werd altijd heel kleurrijk gesproken. Dat het Vlaams Belang geen leeuw is die kan brullen en klauwen omdat hij een lasso rond zijn nek heeft - het cordon sanitaire -, komt van mij. "Goed gevonden, Lieve!" vond Jean-Marie. Zulke ideetjes apprecieert hij.

in de ijskast

EXCLUSIEF: Bij de laatste verkiezingen kreeg uw partij de morele steun van Maarten Fortuyn, broer van de vermoorde Pim. Dat belooft niet veel goeds, want de Lijst Pim Fortuyn is ten onder gegaan aan intern krakeel. Ook Dedecker weet dat: "Mocht ik nu wegvallen, dan kom je in een kakofonie terecht zoals de mensen rond Pim Fortuyn."

LIEVE VAN ERMEN: We zijn nu volop de structuur van de partij aan het uitbouwen. Dat is ondermeer het werk van medevoorzitter Ivan Sabbe, die in België het Lidl-imperium heeft opgebouwd. Dat partijbestuur vind ik heel boeiend. Je zit er op de voorboeg van een schip en maakt samen uit welke koers het zal varen.

EXCLUSIEF: U wil ook meer transparante wetten en een afbouw van de overheidsbetutteling. Maar in 2007 telde het Belgisch Staatsblad meer dan 66.000 bladzijden. Tien jaar geleden waren dat er maar 35.500. Voelt u zich geen roepende in de woestijn?

LIEVE VAN ERMEN: Natuurlijk. Vroeger maakte men wetten of koninklijke besluiten en werden die een tijd in de ijskast gelegd om bij te sturen. Nu spuwt men maar wetten uit en moeten er achteraf amendementen worden bijgevoegd omdat ze niet goed waren. Het gaat allemaal te rap. Er wordt niet genoeg ten gronde nagedacht. De vraag is wie het tij kan keren. Men pleit voor meer autonomie voor Vlaanderen, maar wie durft er zijn hand voor in het vuur steken dat er dan minder regels komen? Er zou een permanente denktank moeten komen die nagaat welke wetten te oud zijn en welke er naar de

papierversnipperaars kunnen worden verwezen.

EXCLUSIEF: Als dokter helpt u uw patiënten om ouder te worden, maar voor een politicus is de vergrijzing van de bevolking een probleem. Zit daar geen contradictie in?

LIEVE VAN ERMEN: Het is een heel andere visie. Er is een hoorzitting in het parlement geweest over de vraag hoe de sociale zekerheid betaalbaar kan blijven. Ga je aan elke oude mens na een hartinfarct stamcellen geven? Kun je altijd een gentherapie doen? Al die innovatieve technieken kunnen we niet meer aan iedereen geven. Een raad van wijzen moet daar beslissingen over nemen. Iedereen zou recht moeten hebben op een basispakket. Daar kun je dan supplementen bijnemen. Want je kunt met een gewoon vliegtuig de oceaan oversteken of met een Concorde. Iedereen moet vrij zijn om een bijkomende verzekering te nemen. De verzekeringsmaatschappijen moeten maar uitmaken hoe hoog de premie is. Het moet ook fiscaal interessant zijn.

EXCLUSIEF: Waarom worden behandelingen tegen onvruchtbaarheid terugbetaald? Kinderloosheid is geen ziekte.

LIEVE VAN ERMEN: Dat is luxe. Zo zijn er nog voorbeelden. Waarom krijgt een vrouw die drie kinderen heeft en plots vindt dat ze een man had moeten zijn, alle hormonen en esthetische chirurgie terugbetaald door de mutualiteit? Dat kan toch niet? Dat is toch geen last voor de maatschappij? Maar een vrouw die in haar familie het gen heeft om borstkanker te krijgen en preventief een mastectomie volgens Halsted laat doen, krijgt niets terugbetaald door de mutualiteit. Dat kan toch niet?

pokerspel

EXCLUSIEF: Een politicus kan tot op hoge leeftijd meedraaien, een chirurg niet.

LIEVE VAN ERMEN: Vroeger heb ik chirurgie gedaan, nu niet meer. Die handigheid zit een beetje in de familie. Ik ben cardioloog, maar een pacemaker steken hoort wel bij de cardiologie. Nu de vergrijzing om zich heen grijpt, zullen er steeds meer cardiologen nodig zijn. Daarom is het spijtig dat het contingent per universiteit restrictief wordt gehouden. Er zouden eerstelijns cardiologen moeten komen, die patiënten op de fiets zetten en een echografie doen, wat een huisdokter niet kan. We zouden moeten decentraliseren, maar de universiteiten zien enkel naar hun belang. Dat idee draag ik uit in de erkenningscommissie.

EXCLUSIEF: Dit jaar wordt u zestig. Is dat voor u een mijlpaal?

LIEVE VAN ERMEN: Ja, maar ik vind het niet zo erg als toen ik vijfentwintig werd. Dat vond ik een ramp. Ik ben de hele dag op mijn kot gebleven. (lacht) Sommigen zitten in de senaat tot ze in de zeventig zijn, zoals Philippe Monfils van de MR. Je moet wel enorm opletten, zoals bij een pokerspel. En ik heb de handicap dat ik daar helemaal alleen zit, op een eiland met allemaal lege stoelen rond mij. Ik voel mij soms een soldaat die in de frontlinie staat, maar niet weet aan welke kant hij moet vechten. Ik kan met niemand praten. Ik kan toch moeilijk rechtstaan en aan anderen gaan vragen: "Waarover gaat het nu: het amendement of het wetsvoorstel?" Daardoor heb ik soms al anders gestemd dan ik had moeten doen. En dan pakken ze onze gecoöpteerde senator nog af. Het zou toch tof zijn geweest indien ik samen met Boudewijn Bouckaert in de senaat had gezeten. Tot eind december had ik ook geen eigen medewerker. Ik moest alles zelf doen. Dat was echt moeilijk. Het is zoals Stratego: je moet eerst de

spelregels leren.

EXCLUSIEF: Heel wat mensen die uit het bedrijfsleven in de politiek stapten, gaven er na enkele maanden de brui aan. Vreest u niet dat dit ook bij u het geval zal zijn?

LIEVE VAN ERMEN: Och, onlangs hebben leden van Groen! en de sp.a tot middernacht zitten filibusteren, met 128 amendementen. Dan ben ik moe en moet ik helemaal alleen door de spierwitte natuur naar huis, waar ik om twee uur 's nachts aankom. Dan denk ik wel eens: is het sop de kool wel waard?

EXCLUSIEF: Wat zou u nog willen realiseren?

LIEVE VAN ERMEN: Ik ben gek op reizen, op landschappen, op mensen ontmoeten, op andere talen, op communicatie. Hoe meer talen je spreekt, hoe meer mens je bent. Toen ik naar Afghanistan ging, zat ik in het vliegtuig al Dari te leren. Ik ben twee keer twee maanden naar Algerië gegaan en kan een Arabische conversatie volgen. Met een paar woorden kan ik ook de consultatie sturen. Dat heb ik doorgegeven aan mijn zonen. De oudste was op zijn achttiende al mee naar Peking en Korea geweest en was hij op zijn eentje gaan fietsen in Indonesië. Hij heeft het reizen in zijn bloed.

hartstilstand

EXCLUSIEF: Staat u soms stil bij de eindigheid van het leven?

LIEVE VAN ERMEN: Ja. Persoonlijk ben ik daar niet bang voor. Het is moeilijk om te verwoorden, maar ik geloof in een breed geestelijk iets dat wordt gestuurd. Zoals Paul Gauguin zo prachtig zegt: "D'ou venons-nous? Que sommes-nous? Ou allons-nous?" Daar moet je over nadenken, je erbij neerleggen en er respect voor hebben.

Ik lees enorm veel. Ik ben meer een mystisch mens die zich verbonden voelt met de natuur. Daar kan ik een enorme kracht uit putten, bijvoorbeeld om naar Afghanistan te gaan en daar de vrouwen te helpen die anders niet zouden worden onderzocht, om vrouwengevangenen te gaan bezoeken. Als de mensen naar mijn praktijk op de boerenbuiten komen, is dat niet zozeer om hun hart te laten onderzoeken, maar omdat ik diepgaande gesprekken met hen voer. Zoals men dat in het Frans zo mooi zegt: le colloque singulier. Met mij durven ze heel open spreken. Soms hebben ze al vier, vijf psychiaters geraadpleegd en het toch niet durven te zeggen, terwijl ze bij mij beginnen te wenen en het eruit flappen. Zo'n trilling is uniek in de arts-patiënt-relatie.

Een Indiaans spreekwoord zegt: "Als ik daar niet was geweest, dan was die mens gestorven. Dan deelt hij zijn ziel met je. Als iemand een hartstilstand heeft, als hij zich voelt wegdeemsteren, kun je hem met een hartmassage of met medicatie weer tot leven wekken. Daar word je spiritueel beter van. Dat is heel tof aan mijn beroep.